

Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 20. april 2010

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om folkeskolen

(Friere rammer for placering af fag på lavere klassetrin, udvidelse af loft for undervisningstid, øget fleksibilitet i reglerne om uddannelseskvalifikationer i folkeskolens indskoling m.v.)

[af undervisningsministeren (Bertel Haarder)]

1. Ændringsforslag

Undervisningsministeren har stillet 3 ændringsforslag til lovforslaget.

2. Udvalgsarbejdet

Lovforslaget blev fremsat den 29. januar 2010 og var til 1. behandling den 5. marts 2010. Lovforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Uddannelsesudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet lovforslaget i 3 møder.

Høring

Et udkast til lovforslaget har inden fremsættelsen været sendt i høring, og undervisningsministeren sendte den 21. januar 2010 dette udkast til udvalget, jf. folketingsåret 2009-10, alm. del – bilag 107. Den 25. februar 2010 sendte undervisningsministeren de indkomne høringssvar samt et notat herom til udvalget.

Skriftlige henvendelser

Udvalget har i forbindelse med udvalgsarbejdet modtaget 2 skriftlige henvendelser fra BUPL. Undervisningsministeren har over for udvalget kommenteret de skriftlige henvendelser til udvalget.

Spørgsmål

Udvalget har stillet 10 spørgsmål til undervisningsministeren til skriftlig besvarelse, som denne har besvaret.

Deputation

Endvidere har BUPL mundtligt over for udvalget redegjort for deres holdning til lovforslaget.

3. Indstillinger og politiske bemærkninger

Udvalget indstiller lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Socialdemokratiet ønsker at knytte en række bemærkninger til den del af lovforslaget, der omhandler udvidelse af loftet for den daglige undervisningstid.

Socialdemokratiet har tidligere, den 4. december 2009, foreslået, at folkeskoleloven ændres, således at kommuner selv kan beslutte, hvorvidt de vil etablere helhedsskoler uden forudgående at skulle søge dispensation hos undervisningsministeren (forslag til vedtagelse nr. V 23, 2009-10). Regeringen har ikke ønsket at støtte forslaget, hvilket er beklageligt, idet kommunerne dermed fratages et centralt redskab i tilrettelæggelsen af det pædagogiske arbejde i kommunens skoler.

Det nuværende lovforslag er imidlertid et skridt i den rigtige retning, idet kommunerne får mulighed for at udvide den daglige undervisningstid fra 6 til 7 timer. Dermed bliver der principielt skabt rum for, at skolerne bedre kan arbejde med en mere helhedsorienteret skoledag, ligesom der skabes bedre rammer for at tilrettelægge særlige faglige forløb, uden at der skal tages timer fra andre fag.

Socialdemokratiet vil derudover fremhæve den bekymring, som BUPL har lagt frem i deres høringssvar til forslaget, og som omhandler pædagogernes rolle i folkeskolen. For Socialdemokratiet er det vigtigt at pointere, at lærer-pædagog-samarbejdet i folkeskolen er af afgørende betydning, og at balancen i samarbejdet ikke ændres med det fremsatte forslag. Samarbejdet på tværs af faggrænser tilgodeser elevernes læring og trivsel, og pædagogernes arbejde i folkeskolen har således stor betydning for kvaliteten i det undervisningstilbud, som de enkelte skoler tilbyder.

Socialdemokratiet finder det på den baggrund endvidere formålstjenstligt, at man i en anden sammenhæng præciserer pædagogernes rolle i folkeskolen yderligere, gerne i relation til etableringen af helhedsskoler, hvor pædagogerne vil spille en vigtig rolle.

Socialistisk Folkeparti og Enhedslisten tilslutter sig Socialdemokratiets bemærkninger, men finder anledning til supplerende at bemærke, at det vil være hensigtsmæssigt at indskrive rammerne for samarbejde mellem lærere og pædagoger i folkeskoleloven. Dermed vil der være sikkerhed for, at der ved en ophævelse af loftet over timetal i indskolingen bliver gjort brug af både lærer- og pædagogprofessionernes særkende i forhold til leg og læring. Desuden vil det være hensigtsmæssigt at igangsætte forsøg og inddrage konkret forskning til brug for omplacering af fag på lavere klassetrin som også foreslået i høringssvar.

For så vidt angår udvidelse af loftet for den daglige undervisningstid fra 6 til 7 timer, finder SF og Enhedslisten det væsentligt at understrege, at udvidelsen skal give bedre muligheder for at tilrette skoledagen, så den veksler mellem leg, bevægelse og læring.

Det Radikale Venstre understreger under henvisning til BUPL's henvendelse til udvalget, at Det Radikale Venstre arbejder for en skole med medarbejdere, der har forskellige faglige uddannelser. Skolen har brug for en flerfaglighed, når eleverne skal have en undervisning, der tilgodeser deres behov. Og der er brug for et tættere samarbejde mellem de forskellige medarbejdere med forskellige fagligheder. Det gælder socialrådgiveren, sundhedsplejersken, skolepsykologen, pædagogen og læreren. De skal være kollegaer og fælles om at løse opgaven i skolens regi.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurinn og Sambandsflokkurinn var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

4. Ændringsforslag med bemærkninger

Æ n d r i n g s f o r s l a g

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af *udvalget*:

Til § 1

1) Efter nr. 7 indsættes som nyt nummer:

»01. To steder i § 24 a, 1. pkt., indsættes efter »dagtilbud«: »eller fritidshjem«.
[Teknisk konsekvensændring af tidligere lovændring]

2) Nr. 8 affattes således:

»8. I § 24 a, 4. pkt., ændres »ministeren for familie- og forbrugeranliggender« til: »socialministeren«.
[Teknisk konsekvensændring som følge af ændring i ministeriernes sagsområder]

3) Nr. 15 affattes således:

»15. I § 51 indsættes som stk. 9:

»Stk. 9. Kommunalbestyrelsens afgørelser om henvisning eller afslag på henvisning til specialundervisning i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder, jf. § 20, stk. 5, og § 22, stk. 5, samt afgørelser om at tilbagekalde en henvisning kan inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse af forældrene, jf. § 54, stk. 1, indbringes for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning, jf. § 51 a. Det samme gælder kommunalbestyrelsens afgørelser om det nærmere indhold af foranstaltningen i dagbehandlingstilbud og på anbringelsessteder.«

[Teknisk præcisering af § 1, nr. 15]

B e m æ r k n i n g e r

Til nr. 1

Før dagtilbudsloven (lov nr. 501 af 6. juni 2007 som senest ændret ved lov nr. 1098 af 30. november 2009) trådte i kraft den 1. januar 2007, var det efter folkeskolelovens § 24 a muligt at etablere fælles ledelse mellem en folkeskole og et fritidshjem (samdrift), idet ordlyden »dagtilbud oprettet i henhold til serviceloven« også omfattede fritidshjem.

Den nugældende ordlyd »dagtilbud oprettet i henhold til dagtilbudsloven« omfatter ikke udtrykkeligt fritidshjem. Det har imidlertid ikke været tilsigtet at fjerne denne mulighed for samdrift mellem en folkeskole og et fritidshjem. Med ændringsforslaget føres retstilstanden tilbage til før 2007.

Til nr. 2

Ændringsforslaget er en teknisk præcisering af lovforslagets § 1, nr. 8, som præciserer folkeskolelovens § 24 a, 4. pkt., til, at undervisningsministeren efter aftale med indenrigs- og socialministeren, i stedet for ministeren for familie- og forbrugeranliggender, fastsætter nærmere regler om fælles ledelse af folkeskoler og kommunale dagtilbud i landdistrikter (samdrevne institutioner).

Ved kongelig resolution af 23. februar 2010 blev Indenrigs- og Socialministeriet nedlagt og området overført til det nyoprettede Socialministerium. Den foreslåede ændring er en konsekvens af denne ressortomlægning.

Til nr. 3

Ændringsforslaget er en teknisk præcisering af lovforslagets § 1, nr. 15, som har til formål at sikre, at forældre til børn, som kommunalbestyrelsen har henvist til specialundervisning i et dagbehandlingstilbud eller på et anbringelsessted, får samme muligheder for at indbringe kommunalbestyrelsens afgørelse om det nærmere indhold af foranstaltningen for Klagenævnet for vidtgående specialundervisning som forældre til børn i folkeskolens specialklasser m.v.

Efter nævnets praksis indebærer ordlyden om det nærmere indhold af foranstaltningen, jf. folkeskolelovens § 51, stk. 4, en prøvelse af kommunalbestyrelsens henvisning til specialundervisning, afslag på henvisning eller tilbagekaldelse af en henvisning, jf. folkeskolelovens § 51, stk. 3, og i forbindelse hermed en prøvelse af indholdet af det tilbud, kommunalbestyrelsen har givet.

Klagenævnet tager ved en klage over en kommunal afgørelse om specialundervisning stilling til, hvorvidt der er grundlag for at tilsidesætte afgørelsen herom. Til brug for denne stillingtagen foretager klagenævnet en vurdering af, hvorvidt det specialundervisningstilbud, der er blevet givet, tilgodeser barnets vanskeligheder og behov.

Klagenævnet vurderer karakteren og omfanget af barnets vanskeligheder samt barnets undervisningsbehov og sammenholder behovet med de foreliggende oplysninger om det kommunale tilbud om specialundervisning. Hvis dette undervisningstilbud ikke tilgodeser barnets undervisningsbehov, kan klagenævnet tilsidesætte afgørelsen.

Nævnets prøvelse indebærer ikke prøvelse af detailspørgsmål, som f.eks. hvilken lærer der skal undervise, og hvilke metoder der skal undervises efter.

Med ændringsforslaget præciseres det således, at også forældre til børn i dagbehandlingstilbud eller på anbringelsessteder får mulighed for at klage over kommunalbestyrelsens afgørelse om henvisning og i denne forbindelse det nærmere indhold af specialundervisningsforanstaltningen.

Per Bisgaard (V) Britta Schall Holberg (V) Ulla Tørnæs (V)

Anne-Mette Winther Christiansen (V) nfm. Troels Christensen (V) Marlene Harpsøe (DF) fmd.

Hans Kristian Skibby (DF) Rasmus Jarlov (KF) Villum Christensen (LA) Christine Antorini (S)

Carsten Hansen (S) Kim Mortensen (S) Kirsten Brosbøl (S) Pernille Vigsø Bagge (SF)

Nanna Westerby (SF) Marianne Jelved (RV) Johanne Schmidt-Nielsen (EL)

Inuit Ataatigiit, Siumut, Tjóðveldisflokkurin og Sambandsflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Folketingets sammensætning

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	3
Socialdemokratiet (S)	45	Inuit Ataatigiit (IA)	1
Dansk Folkeparti (DF)	24	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	23	Tjóðveldisflokkurin (TF)	1
Det Konservative Folkeparti (KF)	18	Sambandsflokkurin (SP)	1
Det Radikale Venstre (RV)	9	Uden for folketingsgrupperne	2
Enhedslisten (EL)	4	(UFG)	

Oversigt over bilag vedrørende L 120

Bilagsnr.	Titel
1	Hørings svar og høringsnotat, fra undervisningsministeren
2	Henvendelse af 3/3-10 fra BUPL
3	Udkast til tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
4	1. udkast til betækning
5	Tidsplan for udvalgets behandling af forslaget
6	Ændringsforslag fra undervisningsministeren
7	2. udkast til betækning
8	Henvendelse af 19/3-10 fra BUPL
9	Supplerende hørings svar og høringsnotat, fra undervisningsministeren
10	Ændringsforslag, fra undervisningsministeren
11	3. udkast til betækning
12	4. udkast til betækning

Oversigt over spørgsmål og svar vedrørende L 120

Spm.nr.	Titel
1	Spm. om, hvem der sidder i Thunearbejdsgruppen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
2	Spm. om, hvilke kommuner og hvilke skoler der har ønsket hævelse af loft for daglig undervisningstid i 0.-3. klasse, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
3	Spm. om, hvilke erfaringer der er for, at »elever og lærere ofte begynder at søge væk fra skolen mere end et halvt år, inden skolen nedlægges«, som det fremgår af bemærkningerne 2.5.1., til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
4	Spm. om, hvor små de små skoler er, hvor undervisningen ikke behøver forestås af en børnehaveklasseleder, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
5	Spm. om kommentarer til henvendelsen af 3/3-10 fra BUPL (hørings svar), til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
6	Spm. om forsøg med helhed i skolestarten, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
7	Spm. om fordele ved faggruppernes samarbejde om børns læring og trivsel, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
8	Spm. om konsekvenser for SFO/fritidshjemsdelen, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
9	Spm. om udbredelse og udvikling af de gode erfaringer med samarbejde mellem pædagoger og lærere, til undervisningsministeren, og ministerens svar herpå
10	Spm. om kommentar til henvendelsen af 19/3-10 fra BUPL, til under-

visningsministeren, og ministerens svar herpå